Ч. 42. Львів, Пятниця дня 21. лютого (6. марця) 1903. Річник VII.

Передплата
на »РУСЛАНА« виносить:
в Австриї:
на цілий рік . . 20 кор.
на пів року . 10 кор.
на чверть року . 5 кор.
на місяць . 1·70 кор.
За границею:
на цілий рік 16 рублів або 36 франків
на пів року . . 8 рублів або 18 франків
Поодиноке число по 16 сот.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска« — З Руслановиx псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о 5½ год пополудни.
Редакция, адміністрация і експедиция »Руслана« під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиция місцева в Аґенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по цїні 20 с. від стрічки, а в »Надісланім« 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Ґр. Войтїх Дідушицкий про вторішне безробітє на Руси.

(Конець).

Ґр. Дідушицкий глядить жерела всего того і находить очивидно в руских ґімназиях, в рускій молодїжи шкільній. Цікаві вельми єго погляди тим більше, що він яко член Ради шк. кр. і професор університету повинен би мати яснїйший і вірнїйший погляд. Раз повтаряє ґр. Д-ий неправдиву леґенду, що коли ухвалено засновини рускої ґімназиї в Коломиї, brakło zrazu uczniów (NB. рішенє о тім прийшло 3. вересня, коли вже вписи до польскої ґімназиї були переведені, ученики покупували польскі книжки і т. д.), rodzice (кацапи) nie chcieli dzieci posyłać do szkoły, w której by były sztucznie izolowane od kultury polskiej, a także niemieckiej (що за печаливість у ґр. Д-го о німецку культуру?!) i trzeba było nacisku władz szkolnych, aby dostateczna frekwencya umożliwiła aktywacyę tego gimnazyum, а відтак коли з відкритєм тернопільскої ґімназиї рускої (хоч се було вже в половинї жовтня) зголосило ся 64 учеників до I кл., приписує се обставинї, що нїбито rozwinęło stronnictwo radykalne w okolicy agitacyą, sprowadzając na gwałt do tego gimnazyum dzieci chłopskie, które wcale zamiaru nie miały do szkół średnich uczęszczać (очивидно лише гуси пасти!), które zapewne szkół tych nie pokończą i w nich się może zwichną (що за пророче предвиджуванє?!); a mogło to budzić podejrzenie, że gimnazyum ruskie niema służyć ku nauce, tylko ku radykalnej a właściwie anarchistycznej propagandzie (очивидно самі Равашолї!). А що скаже ґр. Д-ий на те, що в Бохнї, Тарнові, Ряшеві, Санчі, Яслї ґімназиї мають по 80—85% хлопских мазурских дїтий, дїтий тих людий, що то ще тямлять 1846. рік. Чи то самі кандидати на гофратів і ексцеленциї?! чи там не спроваджує їх до школи аґітация польских ксьондзів, що драбинястими возами звозять хлопских синів, чи они мають певність, що ті сини хлопскі покінчать ґімнизию і не звихнуть ся?!

Але ідїм дальше за ґр. Д-им, як він оцїнює культурність руского народу, культурне значінє руских ґімназий. Він запевняє — він член ц. к. Ради шк. кр. — що знає устрій ґімназий польских, руских і німецких, знає плян науковий, знає, яких предметів учать в кождій ґімназиї, — він професор фільософії запевняє, що руска молодїж, wychowana na osobności w szkołach, w których nie poznała żadnej literatury o szerszych poglądach, w których się karmiła tylko chłopomańskim liryzmem ukraińskiej poezyi, wieczną skargą na ucisk ludu, a niestety także apoteozą hajdamaków (в якій се шкільній книжцї вичитав ґр. Д-ий?), młodzież po największej części przez agitatorów (!) i w celach agitacyjnych (!) wyprowadzona z chaty chłopskiej do gimnazyum i nie wynosząca z domu rodzicielskiego żadnych tradycyj cywilizacyjnych (а мазурска молодїж в Ряшеві, Тарнові і т. д.?!). Деж тут однакова мірка в осудї руских а польских ґімназий, рускої а польскої молодїжи?! А чи ґр. Д-ий не знає, що руска молодїж учить ся так само як і польска німецкої лїтератури, польскої мови і лїтератури, ба навіть французкої, а представляє річ так, якби альфа і омеґа науки в руских ґімназиях була хлопоманьска лїрика і гайдамаччина?!

Шкода часу було би довше задержувати ся над тим, як нїбито сенат львівского унїверситету глядів руских професорів і мусїв аж з України спроваджувати, бо ми вже стілько разів ту мітольоґію унїверситетску поясняли, що всїм, що се хотять знати і розуміти, аж надто добре відомо, якою то благосклонностю дише львівский унїверситет для руских катедр і професорів.

Ґрафа Д-го лякає чимало, що може дійти до того, що żaden chłop ruski nie będzie głosował na posła, który by przystąpił do Koła polskiego, albo po polsku przemawiał w Sejmie, że w radzie powiatowej będzie najzacieklej zwalczać polską większość, дальше що żydzi, dostrzegłszy, że siła jest po stronie nienawidzącej Polaków, na tę stronę się przerzucą, що podział Galicyi na dwa kraje stanie rzeczą nieuniknioną i nic nie pomoże, jeżeli chłopi obrządku łacińskiego na Rusi pozostaną wierni Polsce, jeśli nawet kilkadziesiąt tysięcy Mazurów osiędzie na Rusi; wtedy Polacy będą mniejszością i т. д.

Щож думає і радить робити ґр. Д-ий, щоби та страшна мара рускої більшости не зявила ся?! Ґр. Д-ий звертає ся з wezwaniem до віденьского правительства, щоби nie krępowało namiestnictwa, owszem jemu dopomagało. Sejm winien spełnić swój obowiązek — отже nie wolno mu ustąpić przed nielegalnym naciskiem (н. пр. якби правительство напирало, як доси все мусїло бути, о ухваленє резолюциї про руску ґімназию) і robić tak zwane ustępstwa dla uspokojenia anarchistycznej agitacyi, бо се були би nowe środki do agitacyi, siejącej nienawiść.

А найважнїйшу задачу має patryotyczne i oświecone społeczeństwo, приступаючи до jednolitej organizacyi, zainicyowanej przez komitet centralny przedwyborczy — веденої так систематично д-ром Козловским з підмогою рад повітових, старостів і т. д., радить до сеї орґанїзациї втягати powoli chłopów Rusinów, дальше wzmódz i utrwalić świadomość narodową włościan, dopilnować tego, ażeby po polsku dobrze umieli, o historyi naszej mieli słuszne wyobrażenie, zabezpieczyć należyte kościołów pomnożenie і т. д. і т. д. Таке є закінченє, такий вислїд розумованя ґр. Дідушицкого, такі ради висновує він при кінци своєї статї, щоби запобігти сему лиху, яке грозить польскій шляхтї і польскій народности по єго думцї, таку орґанїзацию радить вести дальше, хоч вже і поважні та розважні Поляки остерігають перед нею і бачать в нїй лише заостренє відносин межинародних в краю, все те дораджує ґр. Дідушицкий під конець статї, забувши мабуть, що кілька сторін перед тим кликав до польскої шляхти і суспільности: Miejmy rozum, miejmy takt, a do tego nieszczęścia nie dopuścimy! І справдї годило-б ся піти до голови по розум!

Під знаком страйку.

В станиславівскім віддїлї польского Товариства педаґоґічного один з замісцевих членів поставив внесенє, щоби учителї збирали між собою складку в цїли урядженя ґенерального учительского страйку, коли би не вдоволено їх жаданям що-до поліпшеня платнї. Се внесенє перепало, але викликало алярм в польскій пресї, яка доносить, що аґітация за страйком веде ся дальших між учительством. »І щож би подумав хлоп — пише з того приводу Przedświt — яку гадку виробив би собі про обовязки, коли би переконав ся, що учитель, який єго учить, виховує, сам бунтує ся(?) проти власти і відказує послуху? Нїхто не возьме за зле учителям, коли будуть упоминати ся за поліпшенє долї в чесний спосіб, і овшім признаємо, що доля людових учителїв не є гідна завидуваня, але нїхто не може похвалити, коли виступають з намовою до страйків і уряджуваня складки на сю цїль«.

Другий алярм піснїє Rolnik, доносячи, що у східній Галичинї змагає ся бойкотованє дворів в сей спосіб, що постійна челядь, занята при господарстві, громадно виповідає працьодавцям свої услуги без поданя причини. Rolnik каже, що се радикальне средство на знищенє обшарника, бо він не може собі дати ради з інвентарем і господаркою без челяди. Сезонові страйки підчас жнив рільного робітника не є такі страшні, бо їх можна заступити імпортованим робітником та домашною челядию, але постійну челядь, яка вже обізнана з обходженєм інвентаря і управою рілї, заступити тяжше, майже неможливо. Аґітатори бажають довести тим способом до сего, щоби двірскі простори остали необсїяні і необроблені облогом. Тому треба завчасу противдїлати сему рухови.

Нам видає ся, що сї алярми є зовсїм фальшиві. Вправдї міг піднести ся осібняком якийсь голос між учительством за урядженєм страйку, але дійсне зреалїзованє сего проєкту, скілько знаємо відносини між учительством, є дальше, чим евентуальне поліпшенє їх долї. Також і Rolnik-ови ходить, здає ся, лишень о утворенє »польского валу наоколо двору«, і тому алярмує польску суспільність придуманими вістями про страшну небезпечність і руїну великої власности з причини наміреного страйку двірскої челяди.

Отсим способом раді-б польскі шовіністи дійти до наміреної цїли зміцненя польского елементу на Руси. Спроваджуванє на жнива Мазурів за коштовне, а хорватскі робітники, попри свою дорожню, наразили би Поляків на непопулярність. З тої причини пише вшехпольске Słowo polskie: »Тернопільский віддїл Товариства Господарчого« приняв проєкт якогось спекулянта, що свої підозрілі чинности покриває урядовим мундуром — спровадженя на жнива 40.000 хорватских робітників. Ми уже писали, що публична опінїя повинна рішучо виступити против такого проєкту як недорічного так і шкідливо-

го. Здійснене єго мало би фатальні наслідки Спроваджене робітників чужих слушно обурило би місцеву людність руску і могло би єї попхати до насильних чинів. Та обурила-б ся не лише людність руска, але і місцева людність польска«. А так, відправивши руску челядь, ніби то з обави перед єї евентуальним страйком, та спровадивши собі мазурску челядь, можна, по думці гакатистів, дійти певнійше, хоть може повільнійше до наміреної цїли спольонїзованя східної Галичини.

Заг. збори львівскої філії Тов-а „Просьвіта"

відбули ся дня 23. лютого. На зборах явило ся около 200 селян а крім того кількадесять осіб з повітової і львівскої інтеліґенциї. Явило ся також кільканайцять пань та селянок. Перед зборами було в Успеньскій церкві богослуженє за померших членів філії. Збори відбули ся в комнатах товариства »Руска Бесїда«, бо »совєт« »Народного Дому« відмовив салї. Збори отворив о $^1/_2$11. год. голова філії о. Жарский, парох Стронятина, патріотичною промовою, вказуючи на тяжку теперішну хвилю, згадав ті часи, коли наш нарід в ще гірших обставинах боров ся за своє істнованє, візвав членів »Просьвіти«, щоби все кріпко і високо держали народний стяг, та закінчив промову словами »Ще не вмерла Україна«.

З дневного порядку приступлено до відчитаня протоколу з попередних зборів і до звіту з діяльности видїлу за послїдний рік, котре зложив секретар філії п. В. Старосольский. Філїя має — як довідуємо ся зі справозданя—поверх 450 членів і 47 читалень в повітї. В послїднім роцї засновано 3 нові читальнї. Видїл відбув 5 засїдань, на яких займав ся головно розбудженєм житя по читальнях. В тій цїли висилала філїя своїх делеґатів до читалень і спільно з академічно-технїчним хором устроїла кільканайцять вечерниць в память Тараса Шевченка по читальнях. Грошевого справозданя видїл не складав, бо філїя окремої каси не веде, а всї свої касові справи віддала головній касї Товариства. Піднесено при тім щиру працю видїлового філії, п. Скородиньского. Опісля мав п. Загайкевич реферат просьвітно-економічний. Реферат тревав майже дві години, однак селяни слухали єго з напруженєм, перериваючи єго що хвиля грімкими оплесками

Про виборі видїлу, до якого війшли: оо. Жарский і Фоліс, пп. Скородиньский, Цегельский, Домбровский (академик), мав п. Цегельский $1^1/_2$ годинний реферат історичний, в якім подав характеристику поодиноких періодів нашої історії. Виклад нагороджено оплесками, почім збори приступили до послїдної точки порядку: внесень. З поміж численних бесїдників визначив ся о. Гірняк з Винник, котрий вказав на підпольну роботу кацапів ренеґатів, що всїма способами старають ся підкопати значінє »Просьвіти«, однак ся підпольна робота їм не вдає ся, бо наш нарід прозріває і бачить, куда ведуть кацапскі пляни.

Збори покінчили ся о год. $3^1/_2$ пополудни, а о 5. год. почав ся концерт в честь Тараса Шевченка.

З державної ради.

На початку засїданя, яке зачало ся о год. 12. в полудне, зложив пос. Оферман посольске приреченє, а відтак відчитано інтерпеляциї.

Справа Ґальґочого.

Президент міністрів др. Кербер відповів на інтерпеляцию пос. Брайтера що-до письма ґен. Ґальґочого до міністра війни і заяви, зложеної на сїй основі в палатї. Бесїдник уважає мовчанє ґен. Ґальґочого на заміти зовсїм відповідним єго становиску, як і слушною цїлковито оборону, яку міністер війни удїляє свому підвласному. На річеві заміти відповість міністер краєвої оборони.

Міністер Вельзерсгаймб в заступстві міністра війни відчитує єго справозданє про події, піднесені в промовах пп. Ельдерша і Ротера. У тім справозданю виводить ся між иншим, що справдї при фасованю угля официял для пострахy вистрілив з револьверу до збираючих та розкрадаючих військове углє людий, але не ранив нїкого, лише вибив дві шиби в поблизькім домі. Официял дістав 14 днїв домового арешту.

Резервіст Шустер допустив ся субординациї тим, що відозвав ся при контроли словом »єсьм« і засуджений був на 3 тижнї тяжкої вязниці. Жадних депутаций з просьбою за него не було. Вправдї прийшла телеґрама від »начальника громади Поповиці«, з просьбою о єго випущенє, бо жінка смертельно хора, але сейчасове слїдство виказало, що підпис був сфалшований, а недуга жінки, хоть тяжка, однак не смертельна. Коли по тижни жінка умерла(!), даровано Шустерови решту кари. Закон заборонює урльопованє вязнїв.

В Яворові вступило 3 офіцирів о год. 9., а не о $^1/_2$2 по півночи до купця Кляйна і поводили ся свобідно супротив єго дочки. Батько вилаяв офіцирів, які зовсїм не були воружені, а за те один ударив єго палицею по голові так, що зранив єго. Однак се не остало без кари. Офіцир заплатив відшкодованя 150 К а надто дістав 4 дни арешту.

Що-до ощадностий на хлїбі, про які говорив пос. Ельдерш, доказує справозданє, що кождий жовнїр дістає 840 ґрамів хлїба денно, отже на 5 днїв 4.200 ґрамів, с. є три бохонцї по 1.400 ґрамів. Хлїб пече ся тому в таких бохонцях, бо підчас війни жовнїр дістане лише 700 ґр. і такий бохонець має стати на два дни. Після сего обрахунку нема жадних ощадностий з хлїба.

Відтак справозданє відпирає статистичні виводи пос. Ротера тим, що підносить величину X корпусу, як найбільшого в Австриї.

Чеські соколи.

Відтак палата приступила до наглого внесеня пос. Райхштетера (ческого радикала) в справі заказу злетів ческих соколів в Моравскій Остраві та у Фридку. Райхштетер промовляв звиш дві години, критикуючи остро поступованє нїмецких урядників в сих місцевостях. Пос. Менґер дуже остро відповідав Райхштетерови, твердячи, що криючись за посольску нетикальність зневажав і денунціовав нїмецких урядників. Прийшло до живої перепалки межи ческими а нїмецкими послами, після якої президент прикликав Менґера до порядку. Пос. Шіленн полемізував з Менґером в справі... лїнґвістичній, відпираючи єго заміти про тяжкий виговор ческих співзвуків примірами з нїмецкої граматики, на який також можна надломати язика, як пр. при відмінї: ich stolpere, du stolperst, er stolperst і т. д. (велика веселість). Пос. Альберт (Всенїмець) назвав Райхштетера денунциянтом і в острих словах полемізував з єго виводами. По кількох фактичних спростованях заняв слово внескодавець пос. Райхштетер і доказував, що нагальні промови Нїмців не ослабили сим наведених ним фактів. Наглість внесеня Райхштетера відкинено.

Конець засїданя.

На внесенє пос. Малїка (Всенїмця) візвано конституцийну комісию, щоби приспішила свої працї над § 14. Пос. Брайтер інтерпелює чому »Reichsraths Correspondenz« нерівномірно доносить про чинности поодиноких послів і пр. єго інтерпеляцию про ґен. Ґальґочого майже зовсїм промовчала. Віцепрезидент Кайзер обіцює розслїдити справу. Конець засїданя $5^1/_2$ вечером; слїдуюче нинї о год. 11. рано.

К. Буссе.

ГАЛЯ БЕКЕРС.

Дївочі мрії.

(Дальше).

Було се в лїтї — вечером. На ріцї блестїли сьвітла, а спокійні филї несли нас троє на малім човнї. Ми опустили весла й сидїли спокійно. Тільки Галя спускала від часу до часу руку у воду й плескала нею по филях.

— Засьпівай що, Павле.

Він не дававсь довго просити й затягнув пісню Рубінштайна з »Азри«. Пісню переривали далекі накликуваня й голоси перелїтаючих диких качок. Надбережний парк, мріючи, колихав ся під подувом вітру, а на небі перелїтали чорні хмари.

.....»Я із роду бідних Азрів,
що полюбивши — умирають.....«

— Чи справдї аж умирати? поспитав Павло, як скінчив сьпівати, на пів поважно, на пів в жартї.

Галя потрясла головкою, а червоно-золотисті космики єї буйного волося розвіяли ся по плечах.

— Мусить ся жити, а по сїм — жити — цїлувати — одурювати ся тим чаром любови, тим щастєм... Який він був дурний, той молодий невільник.

Єї уста відхилились на пів, у дикій невисказаній пристрасти.

— Ми мусимо вертати — перервав я коротку мовчанку. »Глядїть на небо — буря буде«.

Так поспіх нам на нїчо не придав ся. Заки прибили ми до берега, стало темно, а з густих хмар заблисли блискавки.

— Треба привязати човно до зелїзного кільця — сказав Павло — инакше вода єго пірве. Ви обоє знаєте сю штуку.

Галя відвернулась скоро до мене.

— Іди сам, — просила вона — ти — ти сам се добре зумієш.

Вона важко дихала — а я пішов, нї словечка не кажучи.

Так остали ся вони самі. Що тодї стало ся, я був би і незнав, колиб Павло не був менї сего пізнїйше розказував.

Довкола панувала темнота, а буря шалїла, перериваючи громом важку тишу. У низ звисаючі гиля верб вдаряли о себе, а на филюючій водї переливалась біла піна.

Вони обоє були спокійні. Нагло прорізала блискавка хмари й засьвітила синявим блеском. Тодї побачив він цїлу єї стать.

Вона похилила голову в зад, притулюючи єї до похиленого горіхового пня. Єї блїде обличчя було цїле сповите в червоно-русяве розбурене волося. Так єї очи, тії великі рухаві очі — палко й дико глядїли на нього в безконечній тузї.

Йому стало нїяково... і він мусїв бодай яке небудь слово сказати.

— Де він так довго барить ся? — сказав він вимушено.

Нечайний грім роздав ся у воздусї й недалеко ударив в ялицю.

Коли той гук страшний завмер і знова тихо стало, почув він, як дївчина чим раз то скорше й голоснїйше дихає.

І знов роздерлись хмари й знова ясність осьвітила цїлий сьвіт. Галя випрямилась. Єї очі горіли вогнем, неначеб похолонули в себе сяєво блискавиці.

— Павле... Ти!

— І в непогамованій пристрасти, кинулась вона до нього, обіймила сильно, а єї уста дрожали мускаючи по його лици, доки не найшли його уст.

Він стояв напів одурений. Хотїв увільнитись. Так єї мягке розвіяне волося гладило його лице — єї молода краса упивала його й примянювала... уста його дотулились єї уст й спивали горячі поцїлуї.

Яка вона мусїла тодї бути чудово-гарна!

Коли залопотїло камінням й забрясчав ланцюх, вони відскочили від себе.

— Ану — — там — вперед! — сказав я голосно, приступаючи до них.

— Привяжи сам човно — сказала Галя по хвили.

— Павло і я маємо щось важнїйшого до дїла, бо наш сьвіт, то тії Азри, — що живуть, коли любять.

Здивований відвернув ся я. Блискавка переривано засьвітила. Вона кинула ясно-синяве сьвітло на єї золотисте волося і на єї червоні, напів отворені уста.

* * *

(Дальше буде.)

Новинки.

— **Календар.** В пятницю: руско-кат. Тимотея; рим.-кат. Колети д. — В суботу: руско-кат. Муч. евген., Атаназия; рим.-кат. Томи з Аквіну.

— **ВІД АДМІНІСТРАЦИЇ. При зміні місяця просимо наших Вп. Передплатників о скоре відновленє передплати, зглядно о вирівнанє залеглостий, бо будемо приневолені застановити довжникам дальшу висилку часописи.**

— **Здоровлє** ВПреосьв. Митрополита Шептицкого поліпшає ся з кождим днем, так що ще сего місяця буде міг Владика виїхати для покріпленя здоровля до Нерві коло Ґенуї.

— **З Наукового Тов а ім. Шевченка.** В неділю о 5. год. відбуде ся засїданє секциї історично-фільософічної, а на порядку дневнім: а) М. Грушевський: Кілька грамот Володислава Опольского, б) М. Зубрицкий: Причини до історії сьвітского духовеньства в Галичині.

— **З Бродів.** Перші загальні збори »Руско-української повітової Бурси в Бродах« відбудуть ся в понеділок дня 9. с. м. о 2. год. з полудня в льокали касинового товариства »Основи« з таким порядком предметів: 1) Звіт з діяльности комітету основателїв »Р.-у. повіт. Бурси в Бродах«; 2) відчитанє статута Бурси; 3 вибір виділу; 4) внесеня членів. — Як найчисленнїйша участь інтелїґенциї і селян брідського повіта пожадана з огляду на єго-ж просьвітний і національний інтерес. За комітет основателїв: *Др. В. Щурат. Іван Герасимович.*

— **Народне віче в Підгайцях** відбуде ся в четвер дня 12. с. м. о 12. год. в полудне. Політичний реферат буде мати пос. др. Могильницкий.

— **Філїя „Просьвіти“ в Станиславові** повідомляє, що від 1. марця 1903 уділяє що четверга від 2—4. години попол. безплатно порад правних через фахових правників для селян. В тих самих годинах урядових мож полагоджувати і инші справи, що входять в круг діяльности філії. Місцем сходин є тов. »Руська Бесїда« в Станиславові до 1. мая при ул. Собіского ч. 28. — Секретар *Тимяків.*

— **З Перемишля.** Загальні збори товариства „Руских Женщин“ в Перемишли, відбудуть ся дня 16. марця о 5. год. вечером в комнатах »Рускої Бесїди« з отсим порядком дневним: 1) справозданє уступаючого виділу, 2) справозданє комісиї, 3) вибір нового виділу, 4) внесеня і інтерпеляциї.

Заходом тов. »Руских Женщин« і »Руска Бесїда« відбуде ся з неділю дня 8. с. м. відчит проф. Гуменюка про драму М. Ґоркого: »На дні жизни«. Початок о 8. год. вечер. Вступ 20 сот.

— **З мостиского повіта** Вибори до повітової ради в Мостисках відбудуть ся: з ґрупи сільских громад (12 членів) дня 23. цьвітня; з ґрупи міских громад (5 чл.) дня 27. цьвітня; з ґрупи більшої власности (9 чл.) дня 29. цьвітня с. р.

— **З Товариства „Труд“ у Львові** (Ринок ч. 39). Впв. гостий і прихильників нашого товариства просимо, щоби зволили з своїми сьвяточними замовленями чи то в виготовленю суконь чи біля поспішити, аби робітнї наші могли все і на час виготовити. — При сїй нагоді подаємо до відомости, що маємо на складі крім полотен, гафтів, вишивок, килимів і проч. також готові блюзки і гальки. При замовленю блюзок просимо подавати обєм шиї і обєм в грудях як також довгість рукава. — *Дирекция.*

— **Спілку ощадности і позичок**, стов. зареєстр. з необмеж. порукою, завязало ся в Чайковицях коло Самбора. Цїлею Спілки є: старати ся о материяльне і моральне піднесенє членів Спілки, іменно: а) уділяти членам позички, б) дати можність поміщувати на процент гроші заощаджені, в) підпирати творенє Спілок заробкових та господарских стоваришень в окрузї Спілки. — До заряду вістали вибрані: о. Михайло Стеців, як настоятель, Андрій Шалко Чайківский, яко заступник настоятеля, Іван Тимкович Чайківский, Йосиф Сороківский і Никола Радзевич Винницкий.

— **Конституция в Росиї?** Роковини знесеня кріпацтва в Росиї обходжено доси в сей спосіб, що дня 19. лютого ст. ст. відправлювано заупокійне богослуженє за царя Александра II. Тепер синод перемінив єї на осібне сьвято, підчас котрого мало відбувати ся по всїх церквах благодарственне богослуженє. Берлиньский Local-Anzeiger доносить з Петербурга, що вчера як в день роковин знесеня кріпацтва, цар мав оголосити для Росиї конституцию.

— **Зі статистики Австриї.** Чисельне відношенє мужеского пола до жіночого представляє ся в поодиноких краях Австриї, після трех послїдних переписів населеня, ось як:

На 1000 осіб припадало:

	в 1880. пола		в 1890. пола		в 1900. пола	
	муж.	жін.	муж.	жін.	муж.	жін.
1. в Країнї	478	522	478	523	476	524
2. на Моравії	478	522	478	522	481	519
3. в Триєсті (з пов.)	489	511	479	521	484	516
4. на Слезку	474	526	477	523	486	514
5. в Чехах	481	519	483	517	486	514
6. в Дол. Австриї	494	506	491	509	492	508
7. в Каринтиї	488	512	489	511	492	508
8. в Галичинї	492	508	493	507	495	505
9. в Гор. Австриї	493	507	495	505	495	505
10. в Тиролю	494	506	490	510	496	504
11. в Арулянії	487	513	489	511	496	504
12. в Стириї	494	506	496	504	598	502
13. в Сольногороді	493	507	495	505	499	501
14. на Буковинї	501	499	505	495	504	496
15. в Гориції	506	494	505	495	505	495
16. в Дальмациї	503	497	505	497	508	492
17. в Істриї	519	481	520	480	516	484
разом	489	511	489	511	491	509

Як видно з сих чисел, то найменше мущин є в Країнї а найбільше в Істриї. В Галичинї на кожду тисячку осіб, 10 женщин не найде собі — на жаль — пари.

— **Боксери ворушать ся** Standart доносить, що вісти про розрухи боксерів в Китаю є правдиві. Китайский двір стоїть по стороні боксерів і стараз ся закрити їх революцийні змаганя перед заступниками чужих держав. Тимчасом Тунґфузіянґ, кн. Туан і Юнґу громадять боксерів в провінциї Шенсі, а з весною має настати різня чужинців в цїлім Китаю.

— **Золоті гори в Австралії.** Коло міста Альтрунґа в північній Австралії відкрито богаті копальнї золота. Як колись до Кльондике в Аляшці, так тепер до Альтрунґи потягнули тисячі людий, шукати золота. Геольоґи запевняють, що ново відкриті поклади золота є найбогатші на цїлім сьвітї.

— **Що єму по грошах?** З Канн на Рівієрі доносять, що син недавно помершого Українця Терещенка, помер ту на грудну недугу і не мав навіть часу переняти спадщину по батькови вартости 150 мілїонів рублїв. — О скілько знаємо, пок. Терещенко мав кількох синів і дочок, тому спадщина одного сина не виносила би 150 міл. рублїв. Здає ся, мусїла тут зайти якась ошибка або ся цїла вістка є звичайною качкою дневникарскою, обчисленою на сензацию.

— **Відозва.** Неначеб похвалити ся приходить ся нам, пригадати Землякам, що від 3 лїт істнує у Львові руска бурса Тов-а педаґоґічного Є она наглядним доказом, як будить ся у нас сьвідомість національна. Селяне тягнуть ся з остатнього крейцара, щоби дати своїм синам спроможність образовати ся — доказ, що розуміють своє положенє між народами. Сто пять селяньских синів находить приміщенє в нашій бурсї і учащають до акад. ґімназиї. Всї визначають ся добрим поступом. Ми добуваємо остатнїх сил, щоби, о скілько можна, запевнити їм добре і здорове удержанє — та звісна наша річ — брак у нас средств материяльних. Пересїчний дохід від одного ученика виносить 12 К місячно, причім однак є богато довжними, так що находимо ся в дуже прикрім положеню, бо се річ очивидна, що за так низьку оплату годї удержати у Львові хочби і малу дитину. Звертаємо ся з повним довірєм, з відвагою і певностию себе, яку нам дає сьвідомість нашої спільної ідеальної цїли, до всїх Русинів, щоби так як вже доси не при однїй нагоді і тепер показали нашу народну сьвідомість і надїлили нас ласкавими датками. Апелюємо отже в імени нашої ідеї до Ваших сердець, Русини і просимо о ласкаві жертви на Бурсу руского Тов-а педаґоґічного у Львові, ул. Вірменьска ч. 2. — *Комітет Бурси Руского Товариства педаґоґічного.*

— **Вісти з перемиской епархії.** Сотрудництва одержали оо.: Осип Баницкий в Плоскім коло Чалївки і Волод. Саноцкий в Волчи дол. — Адміністрацию парохії в Перелуках одержав о. Мих. Ґробельский. — Презенту на Нижанковичі одержав о. Волод. Венгринович, сотрудник в Добромили. — Увільненє від конкурсового іспиту одержав о. Тадей Скородиньский. — Правительство продовжило платню з релїґійного фонда на дальший один рік для сотрудників в Тиляві, Липі, Спасові, Дахнові і Ваневі.

Наука, штука, лїтература.

— **Репертуар Руского народного театру у Львові.**

Нинї в четвер, дня 5. марця: »Циганьский Барон«, оперета в 3 діях Стравса.

Субота, дня 7. марця: »Жидівка вихрестка«, драма зі сьпівами в 5 діях Тогобочного.

— **Лїтературно-науковий Вістник.** Кн. III за марець 1903. Зміст: Із поезій В. Сивенького: I. Заспівав би я. II. Божий приклад. — Із поезий Володимира Темницького: I. Зимова ніч. II. Кохання. — Із поезий Осипа Фацієвича: I. Ти не моя. II. Зніми твої руки. III. Так нїмо слухала. — М. Вороний Іванови Франкови (відповідь на його посланіє). — М. П. Старицький, Заклятий скарб, подільська леґенда. — М. Яцків, Поема долин. — П. Барвінський, Титарь (Із циклю »Вимираючі типи«). — М. Степовенко, З житя ґімназіястів: I. Знайшов товариша. II. На павзї. III. Загар. IV. Сьвято кружковців. — К. Дойль, За кулїсами дипльоматичної сцени, перекл. В. — Із нїмецьких народнїх пісень, I. Пісня про кравців, перекл. I. Фр. — Д. Мордовець, Про незабутнє.— Др. I. Копач, На старім шляху. — Др. М. Кордуба, Біблїя в осьвітленю найновійших вавилонських розкопів. — Гнат Хоткевич, Дрібні листи з України I. — Дискусиї. II. Чи повинні ми просьвічати наші дїти про полові справи? Подав М. П. — Історичне товариство в Чернівцях. — Хроніка і бібліоґрафія.

— В Лїтературно-науковій Бібліотецї вийшли дальші отсї випуски:

ч. 49—50. Тексти й поясненя вибраних творів української і иньших лїтератур. II. *Осип Бодянський:* **Наські українські казки запорожця Іська Матиринки.** Видав і пояснив др. Іван Франко. У Львові, 1903. З друкарнї Наукового Тов. ім. Шевченка. Стор. 88, 16⁰. Цїна 50 сот.

ч. 51. *Еміль Золя:* **Смерть Олївіє Бекайля.** (La mort d' Olivier Bécaille). Переклала Марія Грушевська. У Львові, 1902. З друкарнї Наук. Тов. ім. Шевченка. Стор. 51, 16⁰. Цїна 25 сот.

— Недавно опустили печатню нові, гарні **„Народно-церковні пісні“.** Уложив текст і ноти о. В. Стех Ч. С. В. В. — Цїна примірника 12 сот.; з пересилкою 15 сот. Набути можна або у Львові у ОО. Василиян, або в монастирі ОО. Василиян в Краснопущі, посл. поч. Поморяни.

— **Репертуар Львівскої Фільгармонії.** Нинї в четвер, 5. марця: великий концерт фільгармонїчний при співучасти Пабля де Сарасате, скрипкаря з Іспанії, і Берти Марц-Ґольдшмід, пянїстки.

В суботу, 7. марця: сотний концерт в сезонї 1902/1903. Цїни вступу знижені аж до 1 К за найдорозші місця.

Телеґрами.

Відень, 5. марця. Нинїшне засїданє палати послів почало ся о 11. год. відчитуванєм інтерпеляций. По відповідях мінїстра зелїзниць і рільництва на інтерпеляциї приступила палата до дальшої дискусиї над наглячим внесенєм п. Дашиньского, в справі військових кар в X корпусї. Перший промовляв сам внескодавець.

Будапешт, 5. лютого. На торзї в Штульвайсенбурґу закуплено онодї велике число коний для Сербії і Болгариї.

Прага, 5. лютого. Посадником міста Праги вибрано 86 голосами дотеперішного посадника д-ра Срба. 9 карток було порожних.

Прага, 5. лютого. Померший Ріґер призначив в завіщаню 200.000 К, які єму жертвував в дарі ческий нарід, на цїли народні і добродійні для Чехів.

Париж, 5. марця. Eclair оголосив сензацийну телеґраму, що Австрия мобілїзує потайно свою армію, аби в случаю війни загорнути західну Македонїю і Альбанїю. Росия знова мобілїзує два корпуси: київский і одесский, аби забрати східну Македонїю.

Царгород, 5. марця. Коло Любунова в монастирскім вілаєтї напала болгарска ватага на турецких жандармів. В борбі згинув командант жандармів, а крім него ще кілька осіб по обох сторонах. Також в охрідскім окрузї прийшло до кровавого нападу ватаги ворохобників на якесь село, а в різнї згинув місцевий сьвященик.

Лїцитациї в Публичній Галї авкцийній, Львів, пасаж Міколяша, будуть відбувати ся постійно два рази в тижни все о 4. год. пополудни, а іменно: **в понедїлки** на образи, дорогоцїнности, меблї, дивани, фортепяни, повози і взагалї твори штуки; **в четверги** на ґардеробу, господарскі урядженя, машини до шитя та инші дешеві предмети до щоденного ужитку. Списи принятих річий на лїцитацию будуть виставлені найпізнїйше 2 дни перед лїцитациєю у вікнах Галї, а на жаданє за малою оплатою могуть бути присланї. **Вистава** отворена щодень від 3. до 8½ год. попол., а в сьвята від 9. до 12. год. в полудне.

Бюро отворене для принятя річий і виплат від 9. до 12½ год. в полудне. 27(14—?)

Вісти господарскі, промислові і торговельні.

(Рільничий банк у Львові).

Дня 4. марця. — За 50 клґ.

Пшениця готова 7·80—8·00. Пшениця на речинець 7·60—7·75. Жито готове 6·40—6·70. Жито на речинець 6·35—6·50. Овес на обрік 6·20—6·50 Овес на речинець 6·25—6·40. Ячмінь на пашу 5·50—5·75. Ячмінь броварняний 6·00—6·25 Ріпак 9·00—9·25. Льнянка 0·00 — 0·00 Горох на пашу 7·00—7·25. Горох до вареня 9·00—10·50. Вика 6·00—6·30. Бобик 5·75—6·25. Гречка 0·00—0·00. Кукурудза нова 0·00—0·00. Кукурудза стара 6·00 — 6·25. Хміль за 56 клґ. 0·00 — 0·00. Конюшина червона нова 55·00—86·00. Конюшина біла 75.00 — 110·00. Конюшина шведска 85·00—95·00. Тимотка 35·00 — 42·00.

— **Виказ жертв на прибори Школи видїлової ім. Шевченка у Львові**: Складка у пп. Чучкевичів, Кочоровских, Чесминьских 7 К 40 с.; у о. Николая Кумановского в Нїмшинї 3 К; о. Черевко 1 К; п. Смалько 10 К; проф. др. Коцовский 20 К; п. Лучаківска 2 К; п. Горалевич з Угерска 2 К; п. А. Микитюк з Відня 10 К; складка у п. С. Доноровича 3 К 20 с.; о. Нестор 1 К; п. Ольга Барвіньска 25 К; п. Паньківска 12 К; п. Вол. Гнатишак зі Львова (по раз третий) 5 К. Загальна сума жертв виносить **498 К** 51 сот. — При сїй нагоді справляє ся друкарску бшибку, яка зайшла в попереднім виказї: Жертву 20 К зложив крилош. о. Билиньский а не о. Бачиньский.

— **Жертви на Бурсу руского Тор-а педаґоґічного у Львові** зложили в місяци лютім отсї Впов. Добродії: Йосиф Ковальский управ. шк. з Романівки п. Могильниця 1 К; Максим Брилиньский з Бурдяковець 2 К; Е. Чехович 20 К; о. Жарский з Стронятина 12 К; Е. Спожарский зі Львова 10 К; о. П. Ґіль з Щершеневець 2 К; о. Яків Яхно від парохіян з Ванева 2 К; о. Сильвестер Богачевский з Побука 4 К; о. сов. Евген Гузар зі Львова 2 К; П. Олїмпія Левицка з Желдця 2 К; Читальня »Просьвіти« в Стриганцях 4 К; о. П. Патрило з Кобиловолок 2 К; З. Матковский учит. в Зарічу 2 К; Василь Мельник і Іван Вовк від громадян з Гаїв коло Львова 18 К; о. Цегельский з Камінки струм. від парохіян і від себе круп і муки 55 кґ., фасолї 33 кґ.. гороху 16 кґ. готівкою 10 К; о. Ляторовский з Долини 2·18 К; о. Григорий Рибчак від себе і парохіян 8 К. — Всїм Добродїям складає комітет бурси як найщирійшу подяку та просить земляків і на будуче не забувати про нашу бідну молодїж.

Найновійший твір

Л. Лопатиньского

„ПАРАЦЯ"

комедия в 3 актах зі сьпівами

(з побуту лїтників)

відзначує ся невичерпаним йовіяльним гумором і жвавим диялоґом. Ся комедия збогачує знатно ґалєрию типів у наших народних штуках так з кругів селян, як і міщухів. Сьмішність ситуаций і характерів розміщена рівномірно між мужиків і панів, і тому ся комедия надає ся надзвичайно до вистав по читальнях, бо селянин не буде тут бачив себе як звичайно в комедиї упослїдженим недотепою, але противно має нагоду посьміяти ся трохи і з містових лїтників. Попри те все сей твір носить на собі знамя етичної і патріотичної сьвідомости.

Цїна 2 кор.

Набути можна у накладчика **С. Ґорука** у Львові, пл. Домбровского ч. 1, і в книгарнях.

Товариство взаїмних обезпечень

ЛЬВІВ РИНОК Ч. 1°.

„ДНЇСТЕР"

ДІМ „ПРОСЬВІТИ"

одиноке руске товариство асекурацийне, засноване в 1892. р.

обезпечає будинки, движимости, збіже і пашу против шкід огневих, побирає умірковану оплату премій, а чистий зиск т. є надвишку з оплат розділяє межи членів яко звороти; в послїдних трех лїтах виносив зворот 8%.

ДНЇСТЕР — виплачує **шкоди** дуже скоро а оцїнку шкід переводить разом з делеґатом і місцевими членами. За 10 лїт виплатив 6.064 відшкодовань в сумі 3,187.258 К.

ДНЇСТРА — полїси приймають при позичках Банк краєвий і каси ощадности.

ДНЇСТЕР — посередничить при обезпеченях на житє в краківскім Товаристві, відступає часть провізиї з таких обезпечень на **рускі** добродійні цїли; длятого на житє треба обезпечати ся тілько через »Днїстер«.

ДНЇСТРА — **фонди** виносять з кінцем 1902. р. 838.364 К і всї уміщені в цїнних паперах пупілярних.

ДНЇСТЕР — **удїляє аґенциї селянам** особливо там, де єще не роблять дотеперішні аґенти.

ДНЇСТРА — аґенти заробили вже 432 тисячів корон провізиї.

Всїлякі

КУПОНИ

і

вильосовані

цїнні папері

виплачує без потрученя провізиї або коштів

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ Гіпотечного.

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

Банку Гіпотечного

2 купує і продає

всякі

папери цїнні

і МОНЕТИ

по найдешевшім курсї деннім не числячи нїякої провізиї.

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від 1-го мая 1902.

(Приїзд і від'їзд поданий після часу середно-европейского).

Поїзд посп.	Поїзд особ.	приходить о годинї	до Львова
		6·10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня
		6·20	з Чернівців (Іцкан, Галацу), Чорткова
		6·50	з Брухович, щод. від 15. мая до 14. вер. вк.
		7·45	з Янова
		7·40	з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче
		8·00	„ „ на дв. головний
		8·10	з Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова
		8·15	з Сокаля, Рави рускої
	1.35	8·50	з Кракова, Відня, Праги, Берлина
		10·25	з Ряшова, Любачева
		11·55	з Станиславова (Керемезе, Потутор)
		1·10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борислава
		1·23	з Янова
	2·20		з Підволочиск, Копичинців на дв. Підз.
	2·35		„ „ на дв. голов.
		3·14	з Брухович (15. мая до 14. вер. в нед. і сьв.
		4·40	з Самбора, Стрия, Сколього (1/5—30/9)
		5·11	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.
		5·35	„ „ „ на дв. голов.
	1·45	5·40	з Чернівців, Іцкан
		5·50	з Кракова
Ніч			
		6·00	з Сокаля, Белзця і Любачева
		8·04	з Брухович (15. мая до 14. вер. в нед. і сьв.)
		9·12	з Брухович (15. мая до 14. вер. в нед. і сьв.)
	12·15	9·20	з Чернівців, Букарешту
		9·25	з Янова (від 1. мая до 30. вер. в нед. і сьв.)
	8·40 2·31	9·50	з Кракова, Відня, Берлина) Ясла, Розвадова
		10·03	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)
		10·02	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.
		10·20	„ „ „ на дв. голов.
		10·50	з Лавочного (Пешту) Хирова Калуша
		3·14	з Тернополя, Грималова на дв. Підзамче
		8·35	„ на дворець головний

Поїзд посп.	Поїзд особ.	відходить о годинї	зі Львова
		6·25	до Сучави, Жидачева, Керемезе, Потутор
	1·55	6·30	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний
	2·09	6·43	„ „ „ дв. Підзамче
		6·35	до Лавочного (Пешту) Борислава, Дрогобича
	8·30 2·55	8·40	до Кракова (Відня, Праги), Берлина
		9·00	до Лавочного, Хирова, Калуша
		9·15	до Янова
		9·50	до Белзця, Сокаля, Любачова
		10·30	до Чернівців, Потутор
		10·40	до Тернополя, Потутор, дв. Підз.
	2·40	10·57	„ „ дв. гол.
		1·25	до Янова від 1. мая до 15. вересня в неділю і сьвята
		2·15	до Брухович від 15 мая до 14. вересня в неділї і сьвята
		3·05	до Стрия, Сколього від 1. мая до 30. вер.
		3·15	до Янова щоденно від 1. мая до 30. вер.
		3·26	до Брухович щод. від 1. мая до 15. вер.
		3·30	до Ряшева, Хирова, Любачева
Ніч			
		6·10	до Станиславова, Жидачева
	12·45	6·20	до Кракова (Відня, Берлина, Варшави)
		6·30	до Янова від 1. мая до 15. вер. будні дни а від 16. вер. до 30. цьвіт. 1903. щоденно
		6·35	до Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова
		7·10	до Сокаля і Рави рускої
		8·16	до Брухович (15. мая до 14. вер. в нед. і сьв.)
		8·25	до Перемишля
		9·00	до Підволочиск, Бродів гол. дворець
		9·20	„ „ дв. Підзамче
		10·05	до Янова від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.
	2·51	10·30	до Іцкан, Чорткова
		11·00	до Кракова, Відня, Варшави, Праги
		11·10	до Підволочиск, Бродів дв. головний
		11·32	„ „ дв. Підзамче
		4·15	до Кракова, Відня, Праги, Самбора
		5·50	до Брухович від 15. мая до 14. вер. щод.

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 мінут рано

Час середно европейский ріжнить ся від часу львівского о 36 мінут, а іменно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — Бюро інформацийне ц. к. зелїзниць державних (ул. Красїцких ч. 5.) удїляє пояснень в справах зелїзничих, продає білети всякого рода і розклади їзди.

Видає і відповідає за редакцию **Лев Лопатиньский**.

З друкарнї В. А. Шийковского.